

een onrechtvaardige belastingheffing plaats.¹¹³⁵

Niet elke belastingbetaler weet hoe hij een foutieve gang van zaken op fiscaal terrein kan corrigeren. Hij zal moeten weten wat de oorzaak is van een naheffingsaanslag, welke rechtsbescherming hij heeft, dat betaling van een aanslag, bijvoorbeeld via verrekening, reeds heeft plaatsgevonden, welke wettelijke regelingen er zijn op het gebied van renten, kosten, verhogingen en straffen etc.. Veel regelgeving is ingewikkeld en voor velen niet gemakkelijk toegankelijk.¹¹³⁶

4.6.5.3a De verwachtingen ten aanzien van de belastingdienst

Voor de belastingdienst heeft de alhier vermelde gang van zaken veelal geen nadelige gevolgen. Hij constateert slechts dat door betaling of via verrekening aan een betalingsverplichting is voldaan. Toch behoort het tot de ondersteunende taak van de belastingdienst om een onjuiste en onrechtvaardige gang van zaken te voorkomen. De verwachtingen ten aanzien van de "output" van de automatisering mogen niet zover gaan, dat er als vanzelfsprekend van wordt uitgegaan dat deze "output" correct is, geen nadere menselijke controle behoeft en dat fouten voornamelijk door de belastingbetaler moeten worden geconstateerd en worden rechtgetrokken. Zo zou de belastingbetaler er baat bij kunnen hebben indien hij tegelijkertijd met het ontvangen van een naheffingsaanslag een bericht ontvangt van de reden hiervoor. Juist hier manifesteert zich het conflict van belangen waarvoor de belastingdienst (ambtenaar) staat. Dat dient de wetgever zich te realiseren.

Een jaarlijks, op verzoek te verstrekken overzicht van alle ingediende aangiften, aanslagen, kosten, renten, betalingen en verrekeningen, per belastingbetaler, kan helpen om een onjuiste en onrechtvaardige gang van zaken te corrigeren, zonder dat daar al te veel werk en kosten aan zijn verbonden voor belastingbetaler en belastingdienst. Er dient dan wel een mogelijkheid te worden geboden om samen met de belastingdienst na te gaan wat er fout is gegaan; ook na afloop van het kalender- of boekjaar.

4.6.6 De gevolgen van gemaakte fouten

Maakt een belastingbetaler, door welke oorzaak dan ook, een fout, dan loopt hij het risico te maken te krijgen met de hiervoor vermelde sancties, maar ook met belastingheffing die geen rechtskracht heeft.^{1137 1138} Op vele plaatsen in het belasting-

¹¹³⁵ Vergelijk A. van Eysden [49, blz. 1489, 1490]. Vooral de geautomatiseerde verrekeningsbevoegdheid van de ontvanger kan in de praktijk voor problemen zorgen. De belastingbetaler ontvangt bericht van iedere verrekening. Hij zal een nauwkeurige administratieve vastlegging van de gang van zaken moeten opstellen als hij een onterechte verrekening wil laten corrigeren. Daarvoor moet hij wel elke berichtgeving van de belastingdienst kunnen begrijpen. Dat is in de praktijk niet altijd het geval.

¹¹³⁶ Zie bijvoorbeeld hoofdstuk VA AWR en artikel 28 en hoofdstuk III IW 1990.

¹¹³⁷ L.A. de Bieck e.a. [10, blz. 39, 243e.v., 340 e.v.].

¹¹³⁸ Beheersverslag van de Belastingdienst 1993[9]: "In 1993 zijn ca. 58.000 navorderingsaanslagen inkomstenbelasting opgelegd, waarvan ca. 38 % met verhoging. In 1992 betrof het ca. 55.000 navorderingen, waarvan 39 % met verhoging etc.." (blz.57)